Lieta Nr.1A29018820/21
ECLI:LV:RLPT:2020:1014.1A29018820.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā, 2020.gada 14.oktobrī

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesnese L.Podoļska, izskatījusi rakstveida procesā administratīvā pārkāpuma lietu SIA "LUČ", reģistrācijas Nr.40203014109 (turpmāk – iesniedzēja) sūdzībā par Rīgas pašvaldības policijas (turpmāk – iestāde) 2020.gada 30.jūnija lēmumu Nr.RPP-20-2383-ls,

Aprakstošā daļa

konstatēja, ka 2020.gada 3.februārī SIA "LUČ" sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols Nr.ZV258347 par to, ka 2019.gada 14.novembrī plkst.11.55 /adrese/ SIA "LUČ" veikalā, kontrolpirkuma laikā, pārdevēja /pers. A/ pārdeva nepilngadīgai personai (dzimusi 2002.gada 16.janvārī) alkoholisko dzērienu "Cēsu Džons Pina Colada" alkohola saturs 5%, tilpums 0,5 l, neievērojot Alkoholisko dzērienu aprites likuma 6.panta otrās daļas prasības. Atbildība par pārkāpumu paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – Latvijas APK) 155.panta trešajā daļā.

Ar Rīgas pašvaldības policijas Bērnu likumpārkāpumu profilakses nodaļas priekšnieces L.Pēlmanes 2020.gada 17.februāra lēmumu Nr.RPBN-20-17-ls iesniedzējai uzlikts naudas sods 1200 EUR apmērā.

Minēto lēmumu iesniedzēja pārsūdzēja un ar Rīgas pašvaldības policijas 2020.gada 30.jūnija lēmumu Nr.RPP-20-2383-ls atstāts negrozīts 2020.gada 17.februāra lēmums Nr.RPBN-20-17-ls.

2020.gada 15.jūlijā Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā saņemta iesniedzējas sūdzība par iestādes 2020.gada 30.jūnija lēmumu Nr.RPP-20-2383-ls.

Sūdzībā iesniedzēja norāda, ka uzskata lēmumu par nepamatotu. Pretēji lēmumā norādītajam, iesniedzēja tai inkriminēto pārkāpumu nav izdarījusi. Gan sākotnējā lēmumā, gan iestādes lēmumā ir nepareizi konstatēti lietas faktiskie un tiesiskie apstākļi un sniegts kļūdains notikuma juridiskais novērtējums.

Juridisko personu vaina nosakām, ņemot vērā divus nosacījumus: pirmkārt, vai juridiskajai personai bija iespēja nodrošināt noteikumu ievērošanu, par kuru pārkāpšanu ir paredzēta administratīvā atbildība, otrkārt, vai juridiskā persona veica nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šo noteikumu ievērošanu (Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 5.marta spriedums lietā Nr.A42450305, SKA-19/2009 motīvu daļas 19.punkts).

Tiesu praksē atzīts, ka pasākumu pietiekamības kritērijs nav strikti nosakāms, jo darbs ar personālu ir dinamisks process. Pārkāpuma nepieļaušana neapšaubāmi ir saistīta arī ar katra individuāla darbinieka personiskajām īpašībām un tiesiskās apziņas līmeni.

Iesniedzēja iepiekrīt lēmumā norādītajam, ka pārdevējas instruēšana no iesniedzējas puses, iespējams, bija formāla, kā arī iesniedzēja nepārliecinājās, ka pārdevēja ir izpratusi aizlieguma pārkāpšanas kaitīgās sekas sabiedrības veselības interesēm.

Darbinieku instruēšana no iesniedzējas puses notiek regulāri. Lai nepieļautu alkoholisko dzērienu pārdošanu nepilngadīgām personām, iesniedzēja ir izdevusi instrukciju Nr.1 par alkoholisko dzērienu un tabakas izstrādājumu mazumtirdzniecības noteikumiem. Instrukcijas 2.punktā ir noteikts, ka alkoholiskos dzērienus aizliegts pārdot personām, kuras ir jaunākas par 18 gadiem, un šīs personas nedrīkst tos iegādāties. Lai pārliecinātos par personas vecumu, mazumtirgotāja pienākums ir pieprasīt, lai persona uzrāda personu apliecinošu dokumentu.

Visi iesniedzējas darbinieki ir iepazīstināti ar instrukcijā iekļautajiem noteikumiem. Pirms darba uzsākšanas darbiniekiem darba vietā tiek organizēta obligātā instruktāža par alkoholisko dzērienu un tabakas izstrādājumu mazumtirdzniecības noteikumiem. Darbinieku instruēšana no iesniedzējas puses notiek regulāri, vismaz reizi mēnesī. Pretēji lēmumā norādītajam, darbinieku instruēšana nav formāla. Visi iesniedzējas darbinieki ir iepazīstināti ar alkoholisko dzērienu un tabakas izstrādājumu mazumtirdzniecības noteikumiem un ir izpratuši Alkoholisko dzērienu aprites likuma 6.panta otrajā daļā noteiktā aizlieguma pārkāpšanas kaitīgās sekas sabiedrības veselības interesēm.

Papildus minētajiem pasākumiem iesniedzēja uzstādījusi veikalā programmatūru, kas, skenējot digitālo kodu no pudeles etiķetes, automātiski atgādina pārdevējai par nepieciešamību pieprasīt, lai persona uzrāda personu apliecinošu dokumentu, ja rodas šaubas par personas vecumu.

Turklāt no lietā iesniegtās vienošanās Nr.2018/4-02 par darbinieka personīgo atbildību, kas tika noslēgta starp iesniedzēj un pārdevēju, redzams, ka darbinieks ir iepazīstināts ar instrukciju, pilnībā tai piekrīt un apņemas to godprātīgi izpildīt.

Saskaņā ar vienošanās 5.punktu darbinieks ir personīgi atbildīgs par savām darbībām, pildot savus darba pienākumus. Vienošanās 6.punktā ir noteikts, ka darba devējs neatbild par darbinieka izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, administratīvajiem pārkāpumiem un citām, iespējams prettiesiskajām darbībām, kas izdarītas alkoholisko dzērien un tabakas izstrādājumu mazumtirdzniecības jomā.

No minētā secināms, ka pārdevēja ir izpratusi Alkoholisko dzērienu aprites likuma 6.panta otrajā daļā noteiktā aizlieguma pārkāpšanas kaitīgās sekas sabiedrības veselības interesēm. Tomēr ir jāņem vērā, ka administratīvā pārkāpuma izdarīšana ir atkarīga arī no darbinieka individuālajām personiskajām īpašībām, iekšējām izjūtām un citiem subjektīviem faktoriem, kas atrodas ārpus darba devēja kontroles. Jāņem vērā arī tas, ka kontrolpirkumā tika iesaistīts puisis, kas izskatījās vismaz 20 gadus vecs.

Nepiekrīt lēmumā norādītajam, ka vienošanās nav ietekmes uz lietu, jo normatīvie akti neparedz tiesības komersantam pārcelt atbildību par izdarīto administratīvo pārkāpumu no komersanta uz citu personu. Vērš tiesas uzmanību, ka vienošanās neparedz administratīvās atbildības pārcelšanu no iesniedzējas uz darbinieku. Vienošanās paredz nosacījumu, ka darbinieks ir personīgi atbildīgs par savām darbībām pildot savus darba pienākumus. Šāds nosacījums ir loģisks un atbilst personīgās atbildības principam, atbilstoši kuram par izdarīto pārkāpumu var sodīt tikai vainīgo (pārkāpumu izdarījušo) personu. Vienošanās noteikumi var pamudināt darbinieku atteikties no administratīvo pārkāpumu un citu prettiesisku darbību izdarīšanas.

Nedz Civillikums, nedz Darba likums, nedz citi darba tiesiskās attiecības regulējošie normatīvie akti, neaizliedz darba devējam vienoties ar darbinieku par darbinieka personīgo atbildību To apstiprinājis arī likumdevējs, nošķirot juridisko un fizisko personu administratīvo atbildību.

Administratīvās atbildības pamats ir administratīvā pārkāpuma sastāvs, kas jākonstatē personas nodarījumā. Proti, jākonstatē Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā paredzēto objektīvo un subjektīvo pazīmju kopums – administratīvā pārkāpuma objekts, objektīvā puse, subjekts un subjektīvā puse (*Senāta 2006.gada 22.decembra spriedums lietā Nr.SKA-571/2006 8.punkts*). Tādejādi, lai piemērotu administratīvo sodu, ir jākonstatē vai persona ir vainojama izdarītajā pārkāpumā, vai persona ir atbilstošais subjekts un vai pārkāpums ir noticis. Savukārt, gadījumā, ja kaut viena no administratīvā pārkāpuma sastāvu veidojošām pazīmēm iztrūkst, atzīstams, ka nodarījumā nav administratīvā pārkāpuma sastāva.

No iepriekš izklāstītā izriet, ka iesniedzēja nav vainojama alkohola pārdošanā nepilngadīgai personai, iesniedzējas darbībās nav konstatējams administratīvā pārkāpuma sastāvs, līdz ar to lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā ir jāizbeidz.

Lūdz tiesu atcelt iestādes lēmumu un izbeigt lietu.

A r 2020.gada 21.jūlija Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesnese s lēmumu pieņemta iesniedzēja sūdzība. Līdz tiesas noteiktajam termiņam – 2020.gada 2.septembrim no lietas dalībniekiem nav saņemti lūgumi izskatīt lietu tiesas sēdē, nav pieteikts noraidījums tiesnesei, nav saņemti lietas dalībnieku lūgumi.

2020.gada 12.augustā tiesa saņemti iestādes rakstveida paskaidrojumi, kuros norādīts, ka no lietā esošajiem materiāliem skaidri un nepārprotami konstatēts, ka 2019.gada 14.novembrī plkst.11.55 iesniedzējas tirdzniecības vietā /adrese/, (turpmāk – veikals) iesniedzējas nodarbinātā pārdevēja nepilngadīgai personai pārdeva alkoholisko dzērienu ("Cēsu Džons Pina Colada", alkohola saturs 5% tilp., 0,5 l tilpuma), tādejādi iesniedzēja neievēroja Alkoholisko dzērienu aprites likuma 6.panta otrajā daļā noteiktās prasības un izdarīja Latvijas APK 155.panta trešajā daļā norādīto administratīvo pārkāpumu. Par šo pārkāpumu tika pieņemts lēmums par administratīvā soda uzlikšanu iesniedzējai.

Iestāde jau pārsūdzētajā lēmumā un sākotnējā lēmumā ir norādījusi plašu un detalizētu pamatojumu, kāpēc iesniedzējas sūdzība ir noraidāma, bet lēmums ir atstājams negrozīts.

Iesniedzēja sūdzībā norāda, ka lēmumā inkriminēto pārkāpumu nav izdarījusi, jo tā esot tikai pārdevējas vaina un atbildība. Iesniedzēja nav vainojama alkohola pārdošanā nepilngadīgai personai. Iesniedzēja ir veikusi pasākumus, lai nepieļautu alkohola tirdzniecību nepilngadīgām personām.

Iestāde norāda, ka šāds iesniedzējas arguments nav pamatots, saskaņā ar aktuālajā judikatūrā paustajām atziņām. Proti, tiesību literatūrā juridisko personu atbildības noteikšanā vainas jautājums nevar būt risināms veidā, kādā tiek noteikta fizisko personu vaina. Šķērslis tam ir apstāklis, ka nekāda juridiskās personas psihiskā darbība nepastāv. Ja tiesību pārkāpumu izdara juridiskā persona, tad konstatējams un pierādāms tiesību pārkāpums, bet tajā netiek ietverta vaina. Juridiskas personas administratīvās atbildības pamatojumā varētu likt konstatēto juridiskās personas faktisko darbību vai bezdarbību, kas atzīstama par prettiesisku un sodāmu, bez jebkādas norādes uz vainu (skat. Administratīvās apgabaltiesas 2010.gada 23.aprīļa spriedumu lietā Nr.A42653308 11.punktu, citēts Rīgas apgabaltiesas 2014.gada 12.septembra spriedumā lietā Nr.133024714).

Pārkāpuma objektīvo pusi konkrētā gadījumā veido fakts, ka iesniedzēja nav veikusi pietiekamus pasākumus, lai nepieļautu alkoholisko dzērienu tirdzniecību nepilngadīgām personām. Iesniedzējai bija jāveic attiecīgi pasākumi, lai nepieļautu šāda pārkāpuma iestāšanos, no paskaidrojuma un sūdzības tiesai izriet, ka iesniedzēja veica vairākus pasākumus, lai izpildītu likumā noteiktās obligātās/minimālās prasības alkoholisko dzērienu tirdzniecībai, bet tie nebija pietiekami tādā apjomā un kvalitātē, lai nepieļautu administratīvā pārkāpuma izdarīšanu.

Veikalā esošā prece, tai skaitā, enerģijas dzērieni, piederēja iesniedzējai, un pārdevēja administratīvā pārkāpuma izdarīšanas brīdī bija iesniedzējas darbinieks, kura nepilngadīgai personai pārdeva alkoholisko dzērienu.

Civillikuma 2178.pantā noteikts, ka ar darba līgumu viena puse uzņemas strādāt otrai darbu par atlīdzību.

Darba likuma 28.panta pirmajā un otrajā daļā noteikts, ka darba devējs un darbinieks savstarpējās darba tiesiskās attiecības nodibina ar darba līgumu. Ar darba līgumu darbinieks uzņemas veikt noteiktu darbu, pakļaujoties noteiktai darba kārtībai un darba devēja rīkojumiem, bet darba devējs — maksāt nolīgto darba samaksu un nodrošināt taisnīgus, drošus un veselībai nekaitīgus darba apstākļus.

Darba likuma 39.pantā noteikts, ka darba līgums uzskatāms par noslēgtu ar brīdi, kad darbinieks un darba devējs ir vienojušies par veicamo darbu un darba samaksu, kā arī darbinieka turpmāku pakļaušanos noteiktai darba kārtībai un darba devēja rīkojumiem.

Civillikuma 2004.pantā noteikts, ka pirkuma līgums uzskatāms par noslēgtu, kad abas puses vienojušās par pirkuma priekšmetu un maksu.

No lietā esošajiem materiāliem konstatējams, ka pārdevēja no nepilngadīgās personas par alkoholisko dzērienu pieņēma samaksu, veikto darījumu reģistrēja elektroniskajā kases aparātā un izsniedza naudas atlikumu. Konkrētā gadījumā pirkšanas – pārdošanas darījumā iesaistītās puses bija iesniedzēja un pircējs (nepilngadīga persona), kurš iegādājās iesniedzējai piederošo preci, nevis nepilngadīga persona (kā pircējs) un pārdevēja. Līdz ar to, par jebkuru darījumu un strīdiem saistībā ar to, atbildību nes darījuma puses, proti, šajā gadījumā juridiskā persona – iesniedzēja (ar pārstāvja (pārdevēja) starpniecību), kas pieļāva, ka tiek noslēgts pirkuma – pārdevuma darījums starp iesniedzēju un nepilngadīgo personu par alkoholiskā dzēriena iegādi, tādejādi izdarot administratīvo pārkāpumu, par ko atbildība paredzēta Latvijas APK 155.panta trešajā daļā.

No Latvijas APK 155.panta trešās daļas izriet, ka naudas sods par konkrēto administratīvo pārkāpumu ir piemērojams gan juridiskai personai, gan fiziskai personai.

Turklāt iesniedzējai ir jāuzņemas atbildība par tā nodarbināto rīcību, tā kā tas ir saskaņā ar Latvijas APK 155.panta trešās daļas mērķi, jo Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments ir atzinis, ka vienas tiesību normas ietvaros var tikt izdarīti vairāki pārkāpumi atkarībā no normā minēto subjektu darbības rakstura. Proti, pārdevējs alkoholisko dzērienu pārdošanā veic atšķirīgas darbības no tām, kuras veic juridiskā persona kā darba devējs. Tādejādi, viena subjekta saukšana pie atbildības neizslēdz otra subjekta atbildību (skat. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2008.gada 15.maija spriedumu lietā Nr.SKA-163/2008).

Ņemot vērā, ka iesniedzēja sūdzībā nav izklāstījusi vēl citus papildus argumentus, kāpēc lēmums būtu atceļams, nav pamata uzskatīt, ka lēmumā izklāstītie argumenti nav pamatoti un iesniedzējas lūgums būtu apmierināms. Tāpēc iestāde lūdz tiesu noraidīt iesniedzējas sūdzību.

Motīvu daļa

Saskaņā Administratīvās atbildības likuma (turpmāk – AAL, kas spēkā no 01.07.2020.) 4.panta pirmo un ceturto daļu persona, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, ir atbildīga par to saskaņā ar normatīvo aktu, kas ir spēkā pārkāpuma izdarīšanas laikā. Administratīvā pārkāpuma procesa kārtību nosaka tā procesuālo tiesību norma, kura ir spēkā procesuālās darbības izdarīšanas brīdī. Savukārt šā likuma Pārejas noteikumu 2.punkts nosaka, ka procesuālās darbības, kas līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai uzsāktas saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksu, tiek arī pabeigtas kodeksā noteiktajā kārtībā. Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa normas piemērojamas līdz attiecīgās administratīvā pārkāpuma lietvedības stadijas pabeigšanai (lietvedība iestādē, tiesā vai izpilde).

Administratīvā pārkāpuma lietā pieņemtā lēmuma pārsūdzēšanas un sūdzību izskatīšanas kārtību rajona (pilsētas) tiesā regulē Latvijas APK normas un tieši divdesmit trešā „a" nodaļa.

Latvijas APK 289.^{6}panta devītā daļa nosaka, ka tiesa izskatot administratīvā pārkāpuma lietu izlemj šādus jautājumus:

1. vai ir noticis administratīvais pārkāpums;
2. vai persona, kuru sauc pie administratīvās atbildības, ir vainīga šā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā;
3. vai persona ir sodāma par šo administratīvo pārkāpumu;

4. vai ir apstākļi, kas pastiprina vai mīkstina atbildību;
5. kāds administratīvais sods piemērojams personai;
6. vai apmierināms pieteikums par zaudējumu atlīdzību, kam par labu un kādā apmērā tas piedzenams;
7. kā rīkoties ar lietiskajiem pierādījumiem un citām administratīvā pārkāpuma lietvedības laikā izņemtajām lietām, mantām un piemēroto garantijas naudu.

Izvērtējot sūdzībā norādītos argumentus, tiesa iestādes 2020.gada 30.jūnija lēmuma Nr.RPP-20-2383-ls pamatojumu atzīst par pareizu, tāpēc saskaņā ar Latvijas APK 289.^{13}panta trešo daļu pievienojas iestādes lēmumā norādītajam un papildus izsaka savus apsvērumus. Tāpat tiesa iepazīstoties ar lietas materiāliem nekonstatē, ka iestāde administratīvās lietas izskatīšanas procesā iestādē būtu izdarījusi procesuālus pārkāpumus, kas būtu par pamatu minētā lēmuma atcelšanai.

Atbilstoši Alkoholisko dzērienu aprites likuma 6.panta otrajai daļai (redakcijā 01.11.2019.-30.06.2020.) alkoholiskos dzērienus aizliegts pārdot personām, kuras ir jaunākas par 18 gadiem, un šīs personas nedrīkst tos iegādāties. Lai pārliecinātos par personas vecumu, mazumtirgotāja pienākums ir pieprasīt, lai persona uzrāda personu apliecinošu dokumentu.

Latvijas APK 155.panta trešajā daļā (redakcijā 01.07.2019.-04.04.2020.) noteikts, ka par alkoholisko dzērienu un tabakas izstrādājumu, augu smēķēšanas produktu, elektronisko smēķēšanas ierīču vai elektronisko smēķēšanas ierīču uzpildes tvertņu pārdošanu nepilngadīgajiem — uzliek naudas sodu pārdevējam no divsimt astoņdesmit līdz trīssimt piecdesmit *euro*, bet juridiskajām personām — no septiņsimt līdz tūkstoš četrsimt *euro*.

Kā to paredz Latvijas APK 243.panta pirmā daļa, pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir jebkuras šajā kodeksā paredzētajā kārtībā iegūtas un noteiktā procesuālajā formā nostiprinātas ziņas par faktiem, kurus administratīvā pārkāpuma lietvedībā iesaistītās personas savas kompetences ietvaros izmanto, lai pierādītu administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību un noskaidrotu citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā. Latvijas APK 243.panta piektā daļa nosaka, ka administratīvā pārkāpuma lietvedībā iesaistītās personas kā pierādījumus var izmantot tikai ticamas, attiecināmas un pieļaujamas ziņas par faktiem. Turklāt atbilstoši minētā panta astotajai daļai, to, cik ticamas ir pierādīšanā izmantojamās ziņas par faktiem, izvērtē, aplūkojot visus administratīvā pārkāpuma lietvedības laikā iegūtos faktus vai ziņas par faktiem kopumā un savstarpējā sakarībā.

Saskaņā ar Latvijas APK 244.pantu institūcija (amatpersona) pierādījumus novērtē pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi izpētītiem visiem lietas apstākļiem to kopumā, pēc likuma un tiesiskās apziņas.

Latvijas APK 289.^{6}panta septītā un astotā daļa nosaka, ka tiesa tieši pārbauda pierādījumus lietā. Tiesa nav tiesīga pēc savas iniciatīvas iegūt pierādījumus un tos pārbaudīt.

Vienīgi tiesa var noteikt, kuri pierādījumi ir nozīmīgi lietā būtisku faktu vai apstākļu noskaidrošanai. Tiesa var ņemt vērā arī, vai pierādījumi lietā ir pietiekami, kā arī vai citi pierādījumi nav lieki un nevajadzīgi apgrūtinoši lietas izskatīšanai. Tas vien, ka procesa dalībnieka un tiesas viedoklis par lietas izspriešanai nepieciešamajiem pierādījumiem atšķiras, nevar būt par pamatu secinājumam, ka tiesa nav pilnīgi, vispusīgi un objektīvi izvērtējusi lietā esošos pierādījums (*Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2007.gada 24.maija spriedums lietā Nr.SKA-219/2007 11.apakšpunkts*).

Pārdevējai ir jānodrošina, ka alkoholiskie dzērieni netiek pārdoti nepilngadīgām personām, tostarp, pieprasot pircējam uzrādīt personu apliecinošu dokumentu. Konkrētajā gadījumā pārdevēja nenodrošināja Alkoholisko dzērienu aprites likuma 6.panta otrajā daļā noteikto aizliegumu pārdot alkoholiskos dzērienus personām, kuras jaunākas par 18 gadiem.

Tiesa pievienojas iestādes rakstveida paskaidrojumos norādītajam, ka juridiskā persona savu gribu īsteno ar pārstāvju starpniecību. Arī tiesas ieskatā pārdevēja darbojas uzņēmuma vārdā un uzdevumā, tādēļ uzņēmums ir atbildīgs par darbinieku izvēli, apmācību un darba organizāciju. Latvijas APK normas paredz juridiskās personas saukšanu pie administratīvās atbildības.

Tā kā alkoholisko dzērienu tirdzniecības atļaujas (licences) turētāja ir komercsabiedrība, tad tai jānodrošina, lai tiktu ievērotas Alkoholisko dzērienu aprites likuma prasības. Pārdevēji ir komercsabiedrības darba ņēmēji un ir pakļauti tieši komercsabiedrības kā darba devēja darba kārtībai un rīkojumiem.

Ņemot vērā iesniedzējas komercdarbības īpatnību, kas ietver arī alkoholisko dzērienu tirdzniecību, iesniedzējai bija ar īpašu rūpību jānodrošina alkoholisko dzērienu pārdošanas ierobežojumi, novēršot jebkādu risku, ka alkohols tiek pārdots nepilngadīgai personai. Līdz ar secināms, ka iesniedzējas veiktās darbības nav sasniegušas savu mērķi un ir izdarīts administratīvais pārkāpums.

No lietas materiāliem izriet, ka pārdevēja /pers. A/ parakstījusies par iepazīšanos instruktāžu par alkoholisko dzērienu, tabakas izstrādājumu mazumtirdzniecības noteikumiem. Pati pārdevēja /pers. A/ paskaidrojumos apstiprina, ka zināja, ka alkoholu, cigaretes un enerģijas dzērienus nepilngadīgajiem pārdot ir aizliegts. Arī darba vietā ir notikusi instruktāža un ir parakstījusies žurnālā par to.

Ņemot vērā norādīto un, ka SIA "LUČ" darbiniece ir pieļāvusi pārkāpumu, secināms, ka iesniedzēja nav ar pienācīgu rūpību nodrošinājusi Alkoholisko dzērienu aprites likuma prasību ievērošanu. Un tieši Alkoholisko dzērienu aprites likuma 6.panta otrās daļas nosacījumus, ka alkoholiskos dzērienus aizliegts pārdot personām, kuras ir jaunākas par 18 gadiem, un šīs personas nedrīkst tos iegādāties. Lai pārliecinātos par personas vecumu, mazumtirgotāja pienākums ir pieprasīt, lai persona uzrāda personu apliecinošu dokumentu.

Tāpat tiesa nepiekrīt iesniedzējas sūdzībā norādītajam, ka tā nav atbildīga par pārdevējas veiktajām darbībām, pamatojoties uz pušu starpā noslēgto vienošanos par personīgo atbildību. Tiesa uzsver, ka normatīvie akti neaizliedz darba devējam ar darbinieku vienoties par darbinieka personīgo atbildību, bet šāda vienošanās nemazina un neizslēdz darba devēja atbildību par normatīvo aktu pārkāpumiem.

Turklāt tiesa norāda, ka lai noteiktu juridiskās personas vainu, ir jāvērtē divi nosacījumi, pirmkārt, vai juridiskajai personai bija iespēja nodrošināt noteikumu ievērošanu, par kuru pārkāpšanu ir paredzēta administratīvā atbildība, otrkārt, vai juridiskā persona veica nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šo noteikumu ievērošanu (*Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 5.marta spriedums lietā Nr.SKA-19/2009*).

Latvijas APK 155.panta trešajā daļā ir noteikta atbildība par alkoholisko dzērienu pārdošanu nepilngadīgajiem, kur paredzēta atbildība pārdevējam un juridiskām personām. Minētās normas nozīme attiecībā uz juridiskām personām ir saprotama kā juridiskas personas līdzatbildība par pārkāpumu gadījumā, ja juridiskā persona nav veikusi visus pasākumus, lai nodrošinātu Alkoholisko dzērienu aprites likuma ievērošanu.

Izvērtējot administratīvā pārkāpuma protokolu, lietas materiālos esošo video ierakstu, kopsakarā ar pārējiem lietas materiāliem nepārprotami secināms, ka administratīvā pārkāpuma protokolā norādītajā laikā un vietā iesniedzēja pārkāpa Alkoholisko dzērienu aprites likumu.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka iestāde savā lēmumā ir atsaukusies un izvērtējusi visus lietā iegūtos pierādījumus un pamatoti konstatējusi, ka ir objektīvi apstiprināts administratīvā pārkāpuma izdarīšanas fakts un tā izdarīšanas apstākļi, kā arī ir pilnībā pierādīts administratīvā pārkāpuma sastāvs.

Tāpat iestāde ir izvērtējusi iesniedzējai uzliktā soda mēra pamatotību un samērīgumu izdarītajam administratīvajam pārkāpumam, ievērojot

vispārīgos noteikumus soda uzlikšanai par administratīvo pārkāpumu, jo piemērotajam sodam jābūt tādam, lai tas motivētu pie administratīvās atbildības saukto personu, kā arī citas personas, vairs šādu rīcību nepieļautu. Taču ņemot vērā administratīvā pārkāpuma raksturu un būtību, to, ka lietā netiek konstatēti atbildību pastiprinoši apstākļi, tiesas ieskatā iesniedzējai iespējams piemērot mazāk ierobežojošu soda mēru.

Atbilstoši Latvijas APK 289.[12]panta otrajai daļai rajona (pilsētas) tiesa izskatot sūdzību vai protestu administratīvā pārkāpuma lietā taisa vienu no šādiem spriedumiem:

1. atstāj lēmumu negrozītu, bet sūdzību vai protestu noraida;
2. atceļ lēmumu un izbeidz lietu;
3. atceļ lēmumu un taisa spriedumu, ar kuru konstatē personas vainu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, un uzliek sodu;
4. groza soda mēru ietvaros, kas paredzēti normatīvajā aktā par atbildību par administratīvo pārkāpumu.

Šādos apstākļos tiesa atzīst, ka iesniedzējas sūdzība un tajā minētie apgalvojumi nav pamatoti, līdz ar to sūdzība ir noraidāma, bet iestādes 2020.gada 30.jūnija lēmums Nr.RPP-20-2383-ls grozāms daļā par iesniedzējai noteikto soda mēru.

Saskaņā ar Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likumu un tieslietu ministra vadlīnijām rajona (pilsētu) un apgabaltiesu darba organizēšanai tiek mainīta sprieduma paziņošanas un pārsūdzēšanas kārtība.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto un saskaņā ar Latvijas APK 1.pantu, 9.pantu, 243.pantu, 244.pantu, 289.[6]pantu, 289.[12]panta otrās daļas 4.punktu, 289.[13]pantu, 289.[17]pantu, 289.[18]pantu, AAL 4.panta pirmo un ceturto daļu, Pārejas noteikumu 2.punktu tiesa

nosprieda

grozīt Rīgas pašvaldības policijas 2020.gada 30.jūnija lēmumu Nr.RPP-20-2383-ls daļā par SIA "LUČ", reģistrācijas Nr.40203014109, noteikto soda mēru.

Noteikt SIA "LUČ", reģistrācijas Nr.40203014109, naudas sodu 1000 EUR (viens tūkstotis *euro*) apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 10 (desmit) darba dienu laikā no tā paziņošanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese L.Podoļska